

NAŚLADOWAĆ (1224) *vb impf*

naśladować (1174), **naszladować** (49), **naśledować** (1); *naszladować KochDz, KochMarsz, KochPhaen (2), KochMRot (2), KochSob, PudlFr, ZawJeft, GórnTroas (4), KochCn, KochPij (3), KochFrag (3), OrzJan, SarnStat (20), SiebRozmyśl (3), CiekPotr*; *naśladować : naszladować KochPs (6:3), KochPieś (1:1)*; *naśladować : naśledować PaprUp (1:1)*.

Do form *naśladować, naśledować zaliczono zapisy: f-* (852) *-ś-* (305), *-(s)-* (18).

Wszystkie a oraz o jasne; naśledować z tekstu nie oznaczającego é.

inf *naśladować* (291). *◇ praes 1 sg* *naśladowuję* (25). *◇ 2 sg* *naśladowujesz* (15). *◇ 3 sg* *naśladowuje* (101). *◇ 1 pl* *naśladowujemy* (16), *naśladowujem* (3) *SkarJedn (2), SkarKaz; -emy SarnStat (2), -émy OpecŻyw (2), -(e)my (12)*. *◇ 2 pl* *naśladowujecie* (11). *◇ 3 pl* *naśladowują* (133). *◇ praet 1 sg m* *naśladowałem, -m* *naśladowałam* (11). *◇ 2 sg m* *-ś, -eś* *naśladowałam* (5). *f* *naśladowałaś, -ś* *naśladowała* (2). *◇ 3 sg m* *naśladowałam* (59). *f* *naśladowała* (6). *n* *naśladowało* (3). *◇ 1 pl m pers* *-chmy* *naśladowali* (1). *◇ 2 pl m pers* *naśladowaliście, -ście* *naśladowali* (2). *◇ 3 pl m pers* *naśladowali* (64), *naśladowali są* (1); *naśladowali : naśladowali są RejPos (7:1)*. *subst* *naśladowały* (7). *◇ fut 1 sg m* *będę* *naśladowałam* (5), *naśladować* *będę* (1). *◇ 2 sg m* *będziesz* *naśladowałam* (16), *naśladować* *będziesz* (4). *◇ 3 sg m* *będzie* *naśladowałam* (9), *naśladować* *będzie* (1). *f* *będzie* *naśladowała* (2), *będzie* *naśladować* (1). *n* *będzie* *naśladować* (1). *◇ 1 pl m pers* *będziem(y)* *naśladować* (6), *naśladować* *będziem(y)* (5); *będziem* (7), *będziemy* (4); *-em BielŻyw, HistAl, BielKron, WujJud (2); -emy KuczKat, OrzJan; -em : -emy RejPos (2:2)*. *◇ 2 pl* *naśladować* *będziecie* (3), *będziecie* *naśladować* (1). *◇ 3 pl* *naśladować* *będą* (9), *będą* *naśladować* (4). *◇ imp 2 sg* *naśladowuj* (68). *◇ 3 sg* *niech, niechaj* *naśladowuje* (8). *◇ 1 pl* *naśladowujmy* (19). *◇ 2 pl* *naśladowujcie* (22). *◇ 3 pl* *niech, niechaj* *naśladowują* (4). *◇ con 1 sg m* *bych* *naśladowałam* (7), *bych* *naśladowałam* (1) *KochMarsz*. *f* *bych* *naśladowała* (1). *◇ 2 sg m* *byś* *naśladowałam* (13). *◇ 3 sg m* *by* *naśladowałam* (27). *f* *by* *naśladowała* (2). *n* *by* *naśladowało* (1). *◇ pl 1 m pers* *bychmy* *naśladowali* (25), *bysmy* *naśladowali* (15), *bychom* *naśladowali* (1); *bychmy RejPs (6), LubPs, BibRadz, RejPos (11), WujJud (3), ArtKanc, WysKaz; bysmy PatKaz III, SeklKat, KromRozm I, KwiatKsiąż, OrzQuin, BiałKat, ModrzBaz (2), SkarJedn, SkarŻyw, WujNT (2); bychmy : bysmy LatHar (1:2); bysmy : bychom OpecŻyw (1:1)*. *◇ 2 pl m pers* *byście* *naśladowali* (5). *subst* *byście* *naśladowały* (1). *◇ 3 pl m pers* *by* *naśladowali* (36). *subst* *by* *naśladowały* (2). *◇ con praet 2 sg m* *byś* *byłam* *naśladowałam* (1). *◇ 3 sg m* *by* *byłam* *naśladowałam* (1). *◇ 3 pl m pers* *by* *byli* *naśladowali* (1). *◇ part praes act* *naśladowując* (139).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. *Iść w ślad za kim, być blisko; sequi BartBydż, HistAl, Mącz, PolAnt, Vulg, Calag, Calep, Cn; subsequi BartBydż, Vulg, Calag, Calep, JanStat, Cn; insequi, sectari Mącz, Calep, Cn; consectari Calep, Cn; assectari, comitari Mącz; persequi, prosequi Calep; pergere Cn (170) : MurzNT 93v [2 r.]; Sequor, Naśladowuję/ trzymam łie kogo/ ydę zá kim Mącz 384c, 61a, 384d, 385a; Calag 358b; Calep 245b, 542a, 790a, [864]a, [971]a [2 r.].*

naśladować kogo, czego (8): *[osiel do liszki]* *Wolęć iuz iednąk z tobą iść Niżli ząwždy w tey pracy być. Gdy tedy liżki náśladowałam/ Lew z iáłkiniey nań łie wyrwał BierEz Q2v; OpecŻyw 21, 39v, 49, 67v; Gdy łamica rodzi/ łamiecz iey naśladowaie, á na ziemię łie na ty Ikri pułzcza aby ie ożywił. FalZioł IV 38d; HistAl G7. Cf »trepow albo śladu naśladować«.*

naśladować kogo (A) (1): Ty też nie lenij się prowadzić tę królową/ naśladować ją/ a flyś z daleka/ iako rozmawia z synaczką miłym jej z uczenniki. *OpecŻyw* 41v.

naśladować kogo (G a. A) (89): *BierEz* B3, D3v, L4; bo wy jesteście którzy naśladowacie mnie/ a jesteście femną w pokupach jej w przeciwnościach moich *OpecŻyw* 95v; Matuchna go naśladowała/ a ząby go wypuśczonego widziała. *OpecŻyw* 121, 40, 41v, 47, 86v [2 r.], 107 (19); *TarDuch* B2; *RejKup* o7; *HistAl* D3v, E3v, F, M7v; Owce moje słuchając głosu moiego i znam ię ią/ i chodzą za mną (*marg*) naśladować mię (-)/ a ią im dawać żywot wieczny *MurzNT Ioann* 10/27, k. 29v; *KromRozm III* 15; *BielKom* D8; *Leop Num* 32/15, 1. *Reg* 11/7, *Mar* 10 arg, *Luc* 18/43, *Act* 12/9; *Vestigiis alienis insistere*, Naśladować kogo/ dzierżyć się czyich tropów. *Mącz* 397a, 385c; *RejAp* 121v, 160v; *Ná Mátheuszá zawałał/ wstań á naśladować mię*. *RejPos* 147v, 45, 45v, 66, 67v, 80 (19); *RejZwierc* 271; Jeśli chcesz być doskonałym/ idź przedaj wszystko co masz/ a naśladować mię [*veni, sequere me Vulg Matth* 19/21] *WujJud* 143v, 123v, 143v; *WujJudConf* 130v; *HistHel* C4v; *CzechRozm* 234; *SkarŻyw* 55, 38 [2 r.]; *KochTr* 5; Albo mój myśliczce tedy/ Pokwój się do domu kiedy: Albo mnie ciężko nie będzie/ Ciebie naśladować wędzie. *KochSob* 64; *ArtKanc* D13v; *Calep* [971]a; *Phil* O; *KochCn* B4v; *WujNT przedm* 34 [2 r.], s. 155, *Luc* 9/49, s. 233, *Xxxxx2*, *Zzzzzv*, *Aaaaaa*; *SiebRozmyśl* Hv [2 r.], K2v. *Cf* *naśladować kogo dokąd*.

naśladować kogo dokąd (2): Dziwna opatrność Pánka nad tymi/ którzy Páná Chrystufa na pułczą/ na wywołanie/ y do więzienia naśladować. *WujNT* 232; *KlonFlis* E3.

W różnych połączeniach strukturalnych z czasownikami oznaczającymi ruch; najczęściej typu: [kto] szedł (a. [kogo] wiedziono) a [ktoś (go)] naśladował (17): A kiedy go wzięto/ Do szubienice wiedziono: Mátká go naśladowała/ Tey przygody żałowała. *BierEz* L4, B3; gdy wzięli iże się tak rychło pochwyciła jej wyśła: naśladowali ię *OpecŻyw* 67v, 26, 49, 112v; Cesarzu wielki/ [...] gdziekolwiek się obrócicie/ Máiestatu wászego będziem naśladować *HistAl* G7, D3v, E3v [2 r.]; *RejPos* 1v, 45, 66v, 67v, 80, 254v; Pośłowie także ziemscy s polpółtwa iechali/ A Legatowie s cudzych tron naśladowali. *StryjWjaz* B3v.

W przeciwstawieniu: »opuścić ... naśladować« (8): A gdy się dokonały gody/ pán Iezus wezwał Iána na tronę jej rzekl. Opuść tę mánzolkę (tzuś żonę) a naśladować mię *OpecŻyw* 4 1v, 40, 86v; A przypławiwszy ony łodzi do brzegu/ opuściwszy ono wszystko/ naśladowali ją iego. *RejPos* 174, 173, 276v; *WujJud* 143v; *WujNT* *Xxxxx2*.

W porównaniu (1): bo pochlebce/ pókiś w części/ iako cień w iány dzień/ tak cię naśladować *KochCn* B4v.

Zwroty: »z daleka naśladować« (1): GDy z ogroda Iezufa wywiedziono/ Piotr z daleka z boiznią naśladował Iezufa milęgo *OpecŻyw* 112v.

»w pięty naśladować« (1): *Subsequor* – Wpięty naśladować. *Calep* [1020]b.

»stopeczkami [czyimi] naśladować« (1): Nie lza/ nie lza/ iedno się za tobą gotować/ A stopieczkami twemi ciebie naśladować *KochTr* 5.

»trepow albo śladu naśladować« (1): *Legere vestigia*, Czyich trepów albo śladu naśladować. *Mącz* 187b.

»ze wszem naśladować« (2): A tedy potrzeby zábierz/ A zemną fie rychley pośpiez: Ezop w tey rzeczy niemiefzkał/ Ze wízem Xántá náfládował. *BierEz* D3v.

Szeregi: »iść za kim a naśladować« (2): A opuściwízy wízytko ízli zá nim á náfládowáli iego *RejPos* 173, 74.

»przedchadzać i naśladować« (2): A záltępowie ktorzy przedchádzali paná Iezuía/ ij téż ktorzy go nafladowali/ wolali rzekätz: Ofanna *OpecŻyw* 71v.

»wędrować [za kim] a naśladować« (1): Potym zá Heliafzem/ íam záfie wędrował/ A tego iuz íák páná/ íwego náfládował. *HistHel* C4v.

Przen (57) :

a) *O mistycznej drodze do zbawienia śladem Chrystusa [kogo] (13)* : *RejAp* 129; *RejPos* 83; nie da zábłądzić żadnemu/ On wliczka íeft íam práwa/ tym ktorzy go náśláduią. *ArtKanc* L3v.

naśladować dokąd [w tym: do czego (2), tam (2)] (4): [*Chrystus rzekł*] Wízák wiefz dobrze iż ía po ímierci íwey poydę do Oyczá íwego niebieskiego [...] támże mie będyeísz nafládował/ y tám zemną wnidyeísz *RejPos* [279]; [*Chrystus*] rzekł do Piotrá s. iż íe káždemu tákíemu dopuści náfládować/ áż do kroleíthwá íwego íwiętego *RejPos* [279]v, 281, 281v.

Ze zdaniem okolicznikowym miejsca [w tym z zapowiednikiem: tam (2); gdziekolwiek (3), gdzie (2), kędykolwiek (1)] (6): *RejPs* 99v; Ci íą/ ktorzy z niewiáftami/ pomázáni nie íą/ ábówiem dziewice íą: cí Báránká náfláduią/ gdziekolwiek idzie [*sequuntur Agnum quocumque ierit Vulg Apoc* 14/4]. *KrowObr* 229; *RejAp* 117, 119; *RejPos* [279]v; Cíe náśláduią Báránká/ kędykolwiek idzie: Cíe íą kupieni íłudzy zá pierwiáftki Bogu y Báránkowi. *WerKaz* 293.

Szereg: »naśladować a (i) wniść« [*szyk 1:1*] (2): tám zá nim wnidyeísz/ á tám go náfládować będyeísz/ gdye rádoísciam twoim [...] nigdy iuz żadnego końcá nie będye. *RejPos* [279]v, [279].

b) *O ruchach ciał niebieskich po orbicie (2)* :

Zwrot: »naszładować drogi« (2): Strzelcá chróniác íye Perfeus/ odbiégl práwéy nogi: Y kray Nawy/ téyże z nim náśláduie drogi. *KochPhaen* 23, 16.

c) *Być z czym związanym, łączyć się z czym, towarzyszyć komu (42)* :

naśladować czego (2): wiary náfláduią tákíe rzeczy/ ktore íámemu Pánu Bogu przynależą. *BiałKaz* F3, F3v.

naśladować kogo, co (8): A znamiona ty ludzie ktorzyby wvierzyl tyto nafladowatz będą/ Wijmię moje diábly wyganiatz będą *OpecŻyw* 173; *SeklWyzn* 3v; *KromRozm I* N2v; dla tego zwykła żywe známienite ludzie nienawiść nafládować. *KwiatKsiąż* B4v, B2; *Iuncta invidiae gloria, Zazdrość s doítoynoíciá złączona/ álbo nienawiść doítoynoíć náfláduye. Mącz* 177d; wyítepkí tylko náśláduią y obowiezuią té kórzzy íe vczynili [*peccata teneant suos tantummodo Actores JanStat* 630] *SarnStat* 580, 154.

naśladować kogo (G a. A) (30): Et mifericordia tua íubíequatur me: omnibus diebus vitae meae. A (dla tych íwiátoíci) miłofierdzie twoie będzie mnie nafladować/ po wíze dni żywota mego *WróbŻoít* 22/6; *RejPs* 54v; *RejKup* d7v, g8v; *HistAl* D8v; *BibRadz 2.Petr* 2/2; Video quanta tempestas invidiae nobis impendat, Widzę yáko wielka nienawić [!] nas náśláduye. *Mącz* 443d; *RejAp* 58v, 123v, 124, 124v [4 r.], 125v, Ff2, Ff2v; *HistRzym* 117; hárdęgo á vpornego potłoczy Pan. A cícheho w íercu

zawždy będzie naśladowała wielka poczciwość od niego. *RejPos* 265; *RejPosWiecz*³ 97v; *CzechRozm* 190, 232; Trofki mię z lat namłodznych moich naślądują/ Twoie mię ciężkie strąchy zymują. *KochPs* 132; *KochTr* 4; *NiemObr* 9; A cudą/ tych co wwierzą/ te naśladować będą. *WujNT Mar* 16/17, s. 556 [2 r.]; *SarnStat* 1067; *CzahTr* L4v.

naśladować za kim (1): zawždy za wiernemi krzyż naśladować musi/ to iest smutki/ trofki. *LubPs* ee3.

W przeciwstawieniu: »uprzedać ... naśladować« (2): Bo on sprawuie w nas y chcenie y wypełnienie/ według dobrej woley. Y miłosierdzie iego vprzedza nas/ y naśląduie nas. *WujNT* 556, 556.

Zwroty: »jako cień naśladować« (2): *SeklWyzn* 3v; Iako cień [!] nieodstępny ciął naśląduie/ Tak za cnotą w też tropy zazdrość poštěpuie. *KochPieś* 44.

»naśladować w pięty, tuż za piętami« (2:2): *RejKup* d7v; káždego naśladować mułzą tuż za piętami włafne vczynki iego. *RejAp* 124v.

Szereg: »naśladować a być nierozdzielny« (1): Tyć są rzeczy ktorem lątkom wáłzym pokazał ktore wiary zawždy naślądują/ á przy wierze zawždy są nierozdzielne. *BiałKaz* F3v.

2. Nastawać, następować po kim lub po czym, dźać się po czym; zastępować kogo; sequi *Mącz*, *JanStat* (16) : Caetera series deinde sequetur, Yna stroná/ álbo częsk [!] będzie naśladowała. *Mącz* 30d.

naśladować kogo, czego (4): pan bog będzie panował w domu Iacobowym [...] to iest w pokoleniu tych ktorzy patriarchy Iacoba naśladowali. *WróbŻółt* S7v; *PaprPan* C4; *KochPs* 26; Niechay y Afzkanius lath dorocie swoich/ Ze naśladować potym/ będzie mógł spraw twoich. *PudłDydo* B4v.

naśladować co (1): Adolescentiae senectus obrepit, Młodość wnet stárość naśląduye. *Mącz* 352c.

naśladować kogo (*G a. A*) (1): po człowieczey śmierci/ czáfem zoftawiają fynowie ktorzy oycow naślądują *KuczbKat* 60.

W przeciwstawieniach: »uprzędzić, ustępować ... naśladować« (2): *RejPosWiecz*² 90v; Dźień wtawicznie nocy naślądując/ Noc także dniowi/ wzaiem wtępując/ Opátrność pánką iawnie wznawiają *KochPs* 26.

Zwrot: »potym naśladować« (1): Sequuta est fames, Głód potym naśladował. *Mącz* 384c.

a. [*Fraza*: »jak naśląduje« = *jak następuje* [*poprzeda wyliczanie wskazówek*]: W poniedziałek/ we Wtorek/ we Czwartek/ y w Piątek w Krolewcu Niešpor ma być trzyman/ podług porządku iak naśląduie. *UstKościel* 144v.]

b. *Wynikać, być konsekwencją czego* (7) : Ista sic recipiuntur ut si divinatio sit, dii sint, Si dii divinatio sit. Ty rzeczy sie wespół obracają/ álbo yedná z drugiey wychodzi/ y naśląduye yeſli yeſt wieſzczbá/ tedy są y bogowie á yeſli bogowie są/ tedy też y wieſzczbá yeſt. *Mącz* 324b.

naśladować czego (3): *KromRozm II* p3; Improbiorum facta primo suspicio insequitur deinde sermo, Złych ludzi vczinków pirwey podejźrzenie á potym omówka naśląduye *Mącz* 385c; Wielkich pieniędzy/ wielką trofką naśląduie *KochPieś* 36.

naśladować k czemu (1): Ad haec mała, Hoc mihi accedit etiam [..] K temu nieſzczęściu to drugie nieſzczęście naśląduye. *Mącz* 43c.

naśladować co (1): Foecundi calices quem non fecere disertum, Hoyne napiyánie/ náłładuye wielkie zálecánie. *Mącz* 32a.

naszladować za czym (1): á gdy będzie pokonan/ tedy tylko ma bydź karan winą/ która zwykła náłzładować zá takim vczynkiem dopuŝczonym. *SarnStat* 257.

3. *Wyznawać czyjną naukę, postępować według czyich wskazań, być posłusznym komu lub czemu; być pod czyim wpływem; sequi Vulg, Mącz, JanStat, Cn; assentire, obsecundare Mącz* [często metonimicznie, np. *naśladować kogo = wyznawać czyjną naukę*] (447) : Obsecundo, Być posłufznym/ kwoley być/ náłładować. *Mącz*. 378b; *Autoritatem alicuius sequi, Náłładować/ álbo dawać wiárę komu w czym. Mącz* 384d; Otóż potrzeb náłładować Páná y iego pokornéy náuki/ także pokornych ípraw. iáko náłładowali Apoštołowie. *BiałKat* 38v; *GrabowSet* P3v.

naśladować kogo, czego (224): *TarDuch* B5v; Turkowie ktorzi nałladuią lecti Machometowey poŝli z grubych ludzi *WróbŻółt* cc2, E6v; *RejPs* 166v, 177v; *SeklWyzn* 3v; *KromRozm II* v4; *KromRozm III* C2v; (*nagi*) Praca mowi. (–) Młodzyeńce ia rádżę tobye/ Pomni sie miey mnie przy łobie/ Náłladuy moich vrzędow/ Chceŝli vsć wŝzech świeckich błędow *BielKom* D6v; [*jesliby dzieci były nie według prawego małżeństwa*] tedyc máthki rádŝey náłładuyą [a] nye oycá *GliczKsiąż* B8; *SeklPieś* 32; *KrowObr* 206; *RejZwierz* 130; *BibRadz Ex* 23/24, I 123c marg; [*krześcijaństwo skarży na papieża i jego naśladowce*] yż oni więcey błędów náłładuią/ niż prawdziwego piłmá świętego *BielKron* 216, 200, 346, 387v; *GrzegRóżn* E2v; *KwiatKsiąż* C, Q2; Cui assensi sunt ad unum, Którego mniemánia wŝysci náłładowáli/ to sie ym zdáło co y yemu. *Mącz* 383a; Sequax, Násiáduyáci/ ktorí zwłáczá łatwie czego náłładuye/ łatwie sie vwieść da. *Mącz* 384d, 383a; *SienLek* 10v; *RejAp* 83; *RejPos* A5v [2 r.], 7, 9v, 30, 117 (14); *KuczbKat* 160; *WujJud* 38, 41v [2 r.]; *WujJudConf* 38v; *CzechRozm* A6, 126v, 201v; *ModrzBaz* 61v; gdy sie [...] pŝowác poczęli/ y rozmaitych kácerŝtw náłładować/ w ręce pogánŝkie wpádli *SkarJedn* 165, 118, 316; Radbych był (powiáda) Ná zgodę wáŝę pátrzał/ lecz/ iż być niemogła Mnie nielża/ ieno wietŝzey częŝci náłładować. *KochOdpr* C2v; Długóz rzeczy znikomych náłładować chcecie? Y ledá wiátru głupi chwytać sie będziecie? *KochPs* 6, 179; *StryjKron* 667; *NiemObr* 73; Day to Pánie miłóŝciwy/ byŝmy nic nie wátpili/ náłładuiąc głóŝu wierney twey świętey Ewánieliey. *ArtKanc* L3v; *WujNT ktv*, s. 825; *SarnStat* 554, 561. Cf *Zwroty*.

naśladować kogo, co (2): *KromRozm I* G3v; kto do tych trzech [*osób Trójcy św.*] pewnych podrzuca czwartego By sie z tych Trzech náłzydził ten czártá íprosneho Synem ielŝ/ á dáleko bárzo odŝtepuie Od prawdy Kryŝthowey/ w thym sam sie náłładuię. *GrzegRóżn* O2v.

naśladować kogo (G a. A) (199): A ktoregoby [*radzce*] cnym nieznał/ Aby go nie náłładował *BierEz* G; Tys panie boże náŝ przykázál/ Ktomi ŝluzy niecháy mię nałladuię *OpecŻyw* 180v, 56 [2 r.], 171; *OpecŻywPrzedm* C4; *OpecŻywSandR* nlb 3; *BielŻyw* 69; *RejPs* 49v, 74, 80, 102v, 189 (8); *SeklKat* I2, X3v; *RejKup* g4v, cc2v, ee7v; *KromRozm I* E3; *MurzNT* 29v; *KromRozm II* e2v, í4v; Yam yeŝt íwytátoŝ íwytáta rozumyey przez náukę íwoyę á ewányelią: kto mye náłładuye [*qui sequitur me Vulg Ioann* 8/12] nye chodzi w cyemnoŝcyach. *KromRozm III* B8v, N6v, O4; *GliczKsiąż* F; *LubPs* B; *Leop Deut* 1/36, 2.Par 13 arg, 3.Reg 18/21, *Prov* 21/11, *Soph* 1/6, *Zach* 1 arg; *BibRadz* *7, *Deut* 13/4, I 351a marg, *Ier* 11/10, *Luc* 14 arg; my wiárę trzymamy ktorey nas Pan Kryŝtus náuczył/ w ktorey nam zákázię írodze czároownikow náłładować *BielKron* 453, 78v, 82v, 84v [2 r.], [85²], 155v

(9); *KwiatKsiąż* K4; *Astipulator*, Któri kogo naśląduye przizwała komu/ yednego s kim mniemania yeft. *Mącz* 416d, 176d, 384c, 420a; *SienLekAndr* a2v; Idźcie niefláchetni przekłętnicy ná ony frogie mieycá ktore wam y s kfiążęciem wálzým ktoregoście zá żywothow fwoich nálládowali fá od wieków zgotowane. *RejAp* 194, 88, 164v; *HistRzym* 116v, 126; A což to ieft nálládować go [*Chrystusa*]/ nic inźzego iedno mu wiernie wierzyć/ á nádewłzytko miłowác. *RejPos* 144v, A5v, Bv, 10v, 20v, 67v (66); *RejPosWiecz*² 90v; *KuczbKat* 45, 280, 290; *RejZwierc* 258; *WujJud* 35v, 39v, 55v, 58, 116v (9); *RejPosWstaw* [110²]; *CzechRozm* 108v, 183v, 225 [3 r.], 225v [2 r.], 232v (12); *SkarJedn* 285; *SkarŻyw* 108, 189; *CzechEp* 52, 53, 65, 93, 131; *NiemObr* 140, 148 [2 r.]; *ArtKanc* A10v, B12, I5, I20, L8, M16v; *GrabowSet* B4; *LatHar* 308, 324, 426; *KołakSzczęśl* Cv; *WujNT* 35, *Matth* 10/38, 16/24, s, 81, 84 (20); *WysKaz* 26; *PowodPr* 40; *KlonFlis* E.

naśladować czym (2): NAoítátek przyfzedł íam Kryftus ná śwíát/ ábyfmy [...] nálládując dobremi vczyńkami woley iego/ zaprzeli íię rzeczy cieiefnych *BibRadz* *7; *LatHar* 435.

naśladować w czym (20): Ale nauki Poetow takież y Oratorow w kłámie naładować niemamy. *BielŻyw nlb* 13; *GroicPorz* ii2; *GrzegRóżn* K2, O2v; *RejPos* 81v, 325, 325v; *CzechRozm* 247v; byłaby rzecz nieflufzna nálládować ich zdánia w wybieraniu Krolá íobie. *StryjKron* 667; *CzechEp* 65; *NiemObr* 18; *WujNT* Aaaaaa3; *SarnStat* 554, 561; Y to cię proźę bácźnie w ítátki łáduy/ Hezyodá w tym mądrego náśláduy/ Ktory ták vczy/ mieyże to ná pieczy/ Bo bárzo k rzeczy. *KlonFlis* E. Cf »we wszem naśladować«.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): A ták obácź íż v niego nic nie ieft wdzięcznieyfzego iedno tho/ ábychmy thego nálládowali/ co ieft wola fwíęta iego. *RejPos* 40.

W połączeniach szeregowych (19): Iedno mu też trzeba dupháć Pylnie iego Lafki ízukać. Iego woley naładować Za dobrodzieyfstwa dziękować. *RejKup* d2v; *KromRozm II* v4; Nálláduycież Pána Bogá wálzego/ á boyćie íie iego/ tegoż rofkazánia chowayćie/ á głófu iego fluchayćie/ iemu fluząc á ítátiecznie przy nim trwájąc. *BibRadz Deut* 13/4, *Ex* 23/24; Bo íáko íam Pan powieda/ íż nie koźdy kto woła zá mną pánie pánie wnidzie do kroleítwá moiego/ ále ten owłzem rychley ktory czyni/ pełni/ á nálláduie woley moiey. *RejPos* 29v, 83, 139v, 144v, 281v, 289v; *WujJud* 143v; *MycPrz I* [A3]v; *CzechRozm* 225v; *ReszList* 191; *ArtKanc* B, N10; Iefli kto chce zá mną íść/ niech íam íiebie záprzy/ y weźmie krzyź fwoy/ á nálláduie mię. *WujNT Matth* 16/24, *Mar* 8/34, s. 154 *marg.*

W przeciwstawieniach: »opuścić (a. opuszczac) (26), odstąpić (a. odstępować) (10), strzec (2), wystrzegać się (2), nie dbać, być na odpor, odwracać się, przeciwić się, puścić, wiarować się, wystąpić, wzgardzac ... naśladować« (48): O záplacie tych ktorzy włfytko opułciwłfy/ nałladuią pana Iezufa. *OpecŻyw* 56, 56; *OpecŻywSandR nlb* 3; Íáko mamy wzgárdzac możnołci fwieckie nálládując pána bogá. *RejPs* Ff3, 74, 80; Bos go [*Pana swego*] wielie krocż opułczal Czartas pilniey naładowal. *RejKup* g4v; A ínac ktemu wfyłczy przíflj Íż otwe Pjłma niedbali Mych wieczey naładowali *RejKup* f7, cc2v; *KromRozm I* C4, D2v; *MurzNT* 58v; Cyefly ich/ y pobudza ku yednołci y pokorze/ á íżeby íye żydow ítrzegli/ á yego nálládowali nápomina *KromRozm II* c2v; *KromRozm III* N6v; *Leop Soph* 1/6, *Zach* 1 arg; *BielKron* 82v, 84v; *GrzegRóżn* O2v; *RejAp* 80; *RejPos* 30, 39, 40v, 82v, 117 (18); vczyńili złość przed oczymá Pánłkiami/ odłtępując od woley fwíęthey iego/ nálládując bogow cudzych y rády ich *RejZwierc* 258; [*Bóg okazuje każdemu*] co prawdá á co błąd/ częgo naśládować/ á częgo

nie wyłtrzegać mamy. *WujJudConf* 38v; *ModrzBaz* 61v; *CzechEp* 52, 93; *ArtKanc* M16v, N3v; WY ktorzyście wżyftko opuścili/ á náśladowaliście/ mię/ [...] żywota wiekuiętego ośiádłość otrzymaćie. *LatHar* 426; *WujNT* 81, 212.

Zwroty: »nauki naśladować« [szyk zmienny] (43): Sąciem wżdy ludzie cznót wybornych/ ktorzy iego nauki aż do śmierci nałladuią. *ForCnR* A3v; *BielŻyw nlb* 6; *RejPs* 187v; *KromRozm I* C4; Náuk dobrych náłladuy czálu nie vtracay *BielKom* C4; *LubPs* B marg, bb2 marg; *KrowObr* A2v, 40v, 126v; *BielKron* 9, 196, 199v, 201 [2 r.]; *GrzegRóżn* O; *KwiatKsiąż* F, K; Peripatetici, Philosophowie á mędrscy którzi Ariftotelisowey nauki á mniemánia náśladowali *Mqcz* 291c, 1d, 178c; *RejAp* BB8, 26v; *RejPos* 10v, 30, 44 [3 r.], 82v, 84v (11); *BiałKat* 38v; *RejZwierc* 195v; *WujJud* 218; *RejPosRozpr* c4v; *MycPrz* I [A3]v; *SkarJedn* 21; *CzechEp* 43; *NiemObr* 18; *WujNT* 690.

»pilnie naśladować« [szyk zmienny] (5): *RejKup* g4v, ee7v; *LubPs* bbv; Mieyże sie rádząc ná pieczy/ á náłladuy pilnie Pána śwego/ chodząc ná wżem w pośluzieńftwie iego. *RejPos* 57, 277v.

»Pisma (Świętego) naśladować« [szyk zmienny] (6): *BielŻyw nlb* 9; *RejKup* f7; tak my chcąc náłladować prawdzywego pińmá świętego/ zwaśnilifmy ná fię ftárłze *BielKron* 201v; *RejPos* 70; *ReszPrz* 101; Wżyftkim haeretykom ktorzy pińmo S. przyimuią tak fię widzi/ że pińmá náłladuią/ gdy fwych ráczy błędów náłladuią *WujNT* ktv.

»naśladować prawdy« [szyk zmienny] (2): *LubPs* F3v; Może y Pogánin przyiąć álbo nieprzyiąć Ewángelią/ y nátnchnienie Duchá świętego álbo wypełnić/ álbo ie odrzucić: y vznány prawdy álbo náśladować álbo nie. *WujJud* 66.

»naśladować rady« [szyk zmienny] (18): *RejPs* 122; *MurzHist* M3; Tedy Moizefz náłladuiąc rády świekrá śwego [*oboedivit Moseh voci soceri sui*]/ vczynił tak wżyftko iáko mu on powiedział. *BibRadz Ex* 18/24; *SarnUzn* G8; Ale ty náłladuy rády moiey/ wykup kędy możefz/ zedrzy s kogo możefz/ wylichw iáko możefz *RejPos* 239v, 82v, 115v, 172, 218, 264 (9); *WujJud* 213; Nie rofkázuiec tego wżyftkim/ ále rádzi tylko: á tey rady náśladuią práwi zakonnicy. *WujNT* 164, 271, 405; *SarnStat* 18.

»naśladować rozkazania« [szyk zmienny] (5): y owífem błogofławieni fą/ kthorzy náłladuiąc rofkázánia iego vpelnem fercem ftaráią sie oto áby sie podobáli iemu. *RejPs* 175; *LubPs* bbv, bb2 marg; *RejPos* 39, 40v.

»rozumu (swego) naśladować« [szyk zmienny] (5): *BielŻyw* 92; Toćby yuż było wyęcey ludzi fluchác niżli bogá/ gdzyebyś mimo flowo boże/ rozumu śwego náłladował. *KromRozm III* Mv; *BielKron* 9; *GrzegRóżn* K2v; *GórnDworz* LI3.

»prawym (a. czystym, a. ochotnym itp.) sercem naśladować« [szyk zmienny] (7): á ci ktorzy právem fercem páná náłladowali zawnždy wífego dobrá bywali obfituiący. *RejPs* 49v; *LubPs* F3v; *BibRadz* *7; *RejPos* [279], 281v, 326v; *ArtKanc* 120.

»słow [czyich], słowa Bożego (a. świętego) naśladować« [szyk zmienny] (6:4): *LubPs* bb2v; Wżyftko fię obráca ku dobremu tym ktorzy náłladuią słowá Bożego. *BibRadz Prov* 2 arg; *BielKron* 84v; *RejPos* 87, 144v, 336v, Ooo3v; *ArtKanc* Cv, N10, S.

»szczyrze naśladować« (1): A wpodobieńftwie wielkiey vczyty nápomina ábychmy go fzczyrze náłladowali/ gdy nas wżywa [!]. *BibRadz Luc* 14 arg.

»naśladować ustaw, zakonu, prawa, reguł« = *sequi legem Vulg, PolAnt* [szyk zmienny] (7:5:3:1): *PatKaz III* 151v; *MurzNT* 58v; *KromRozm III* O8; *LubPs* bb6v; więcej zwyczajaiu albo własnych wftaw wżędzy náłláduiá/ niżli tego opifánia *GroicPorz* d3v, ii2; lud zás Ifráelłki náłláduiáć zakonu fprawiedliwości [*sectando legem iustitiae*]/ ku zakonowi fprawiedliwości/ nie przyzedł. *Leop Rom* 9/31, *Phil* 3 arg, 2.*Mach* 8/36; Ktory náłláduie zakonu [*qui quaerit legem*]/ będzie im nápełnion *BibRadz Eccli* 32/17, 2.*Mach* 8/36; *BielKron* 100; *RejPos* 44, 57v; *SkarJedn* 127; *SarnStat* 1112 marg.

»[czyjej a. jakiej] wiary naśladować« = *wyznawać głoszone zasady wiary; imitari fidem PolAnt, Vulg* [szyk zmienny] (13): *SeklWyzn* e4, g2v; kofcyoła wyáry náłláduy/ á dofyć przełpyecznym będziełz. *KromRozm I* P[2]v, O6; *BibRadz Hebr* 13/7; *SarnUzn* G6v; *BiałKat* 151v; rozumiem że [...] tey prawdziwey wiary náłládownáć będziecie/ á do błędów/ vmyłłow fwoich náklónić niebędziecie raczyli *BiałKaz* H; *ReszPrz* 112; *LatHar* 435, miał być Oycem [...] wżytkich narodów/ ktorzy náłláduiá wiáry iego. *WujNT* 534, *Hebr* 13/7, k. Aaaaaa2v.

»wiernie naśladować« [szyk zmienny] (7): *LubPs* bb2 marg; Zaden nigdy opułzczon nie był/ kto Pána wiernie náłládownáć. *RejPos* [279] marg, 10v, 30, 64, 82, 221v.

»naśladować wolej [czyjej]« [zawsze o Bogu] = *propositum alicuius sequi PolAnt* [szyk zmienny] (43): *BielŻyw* 83; *RejPs* 53, 97, 121v, 180v, Ff2v; wiernie miłuy pána fwégo A náłláduy wfśedy woley jego *RejKup* ov, b2, d2v, Q; *LubPs* S6v marg; *BibRadz* *7; *RejAp* 143v; A gdyżeś fie iuz słał takim miłofnikiem iego/ á będziełz náłládownáć fwiętey woley iego/ iuz fie wypełniá nád tobá wżytki obietnice iego *RejPos* 30, 10v, 29v, 30, 39 [2 r.], 40v (24); *RejZwierc* 195v, 256; *BudBib* 2.*Mach* 9/27; *MycPrz* I A4v; A tak wżechmogácy Pánie/ rácz dáć z łálki fwey vznánie/ bychmy cię práwie poználi/ woley twey náłládownáli. *ArtKanc* D8v, N3v.

»na wszem, we wszem (a. wszystkim) naśladować« (5:5): *BielŻyw* 83; *RejKup* b2, ee7v; *KromRozm III* O8; *Mącz* 178c; on ciebie leczy ná dułzy/ á każeć y vpomina cie s tego/ ábyś go ná wżem náłládownáć *RejPos* 211, 70, [219]v; We wżytkim náłláduiem S. Oycow Doktorow kościelnych *SkarJedn* 285; *ArtKanc* M16v.

Szeregi: »(nie) chodźć (a. iść [za kim]), (a, ale, i, to jest) naśladować« [szyk 8:4] (7:5): *GliczKsiąż* F; Iełłize Pan iełth Bogiem/ náłláduyćiełz go: á iełli Báál/ idźćiełz zá nim [*Si Dominus est Deus, sequimini eum: si autem Baal, sequimini illum*]. *Leop* 3.*Reg* 18/21; Thu iełt fprawá/ iż ktokolwiek náłláduie Páná/ á w połłufzeństwie iego chodźć/ dziwno mu fie wżytko fporzyć będzie *RejPos* 80 marg; łam [*Pan twój*] cie vpomina/ ábyś [...] łzedł zá nim/ to iełt/ ábyś náłládownáć fwiętey rády á náuki iego *RejPos* 327v, 81v, 82, 83, 122v, 280; *CzechRozm* 225 [2 r.]; Iść zá Chriřtufem y náłládownáć go/ iełt/ nie mieć żony/ nie mieć nic włáfnego/ y żyć fpołecznie. *WujNT* 81.

»naśladować a czynić wolá [czyj]« (1): náłláduy mie á czyni wolá moię/ á damci ty bogáctwá wżytki. *RejPos* 115v.

»dźierźć się albo naśladować« (1): Obáczźe iełłize fie dźierźimy albo náłláduiemy fwiętey woley albo náuki iego *RejZwierc* 195v.

»naśladować i pilnować« (1): A zwłáfczćá/ iż on/ BOgá y Oycá fwoiego długo ćierpliwego náłláduiáć/ y wewłzem woley iego pilnuiáć/ ćierpi Antychriřtowi przeciwnikowi fwoiemu/ że go zaráz [...] nie wygládzi. *CzechRozm* 183v.

»naśladować a pilnym być« (1): iedno to fą wierni iego/ ktorzy náfláduią á pilni fą fwiętych fpraw y fłow iego. *RejPos* 336v.

»naśladować i (a) być posłusznym« [szyk 1:1] (2): *BielKron* 200; My ftolice Apoftolfkiey náfláduiem y iey poľufzni iefteľmy iáko miľość wáľzá wie *SkarJedn* 118.

»(nie) sľuchać, (a, ale, i) naśladować« [szyk 13:4] (17): *RejKup* ee7v; [*Mieszko Wtóry*] żony fwey więcey fľuchaľ y náfládowaľ niż rádziec poľpolithey rzeczy. *BielKron* 346; *RejPos* 64v, 70, 79v, 172, 274v (10); *CzechRozm* 247v; *ArtKanc* Cv; *WujNT* 825; á w tych wśytkich rzeczach ľumnienia mego rozľádku będe náľzládowaľ y fľuchaľ [*sequar et audiam JanStat* 497] *SarnStat* 561 [*idem*] 554.

»naśladować a (i) sľużyć« = *abire ad serviendum PolAnt* (2): Poidźmy á náfláduymy bogow opcych/ ktorych nye znaľz/ á fľuźmy im *KromRozm II* f4v; *BibRadz Ier* 11/10. [*Ponadto w poľczeniu szeregowym 1 r.*].

»naśladować a stać [*przy kim*]« [szyk 1:1] (2): A iákie teź fą hojne zapľáty zgotowane tym ktorzy ich wiernie náfláduią/ á mocno przy nich ftoią. *RejPos* 64, 30.

»szukać, (a, i) naśladować« (10): A to przeto/ áby więcey fľukaľ á náfládowaľ Pána fwe⁸⁰ á miľofierdzia iego/ gdy themu zrozumie/ iż mu bárzo źle bez niego *RejPos* 49v, 9v, 20, 72, 147, 276 (10). [*Ponadto w poľczeniach szeregowych 3 r.*].

»trzymać [*z kim*] abo naśladować« (1): fćmi będe trzymáľ ktorzy więcy/ abo tych będe naśladowaľ/ gďzie zácnieifzy *MurzNT* 28v.

»trzymać się [*kogo*] i naśladować« (1): Ktorzy náuk trzymáiąc fie/ y náfláduiąc Biľkup Krákwofki/ mnie vbogiego y naniľffego fľugę Pána Iezu Krytá [...] w tych księgach fwoich bes wľzelkiego rofsádku y boiáźni Boźey nazwaľ Apoftátą *KrowObr* A2v.

»uczyc i naśladować« (2): to yeľt ľfczyre fľowo boźe/ y práwe wzywane fwyatófci/ ktorego koľcyoľ/ [...] vczy y náfláduye. *KromRozm III* C2v; *KrowObr* 40v.

»zachowywać a naśladować« (1): powiedziaľ/ iż Zydowie máią Bogá obrońcą/ á przetoź być niedobythe y niezwoiowne/ że záchowywáią á náfláduią zakonu [*quod sequerentur leges*] ktory im on poľtánowiľ. *Leop 2.Mach* 8/36.

»zgadzać się a naśladować« (1): będyecieli fie zgadzác á tych vľtaw náfládować ktorem vľtawiľ/ rychľo fwiátu wźemu roľkázować będyecie. *BielKron* 100.

W przeni (5) :

Zwrot: »naśladować drogi [*czyjej*]« = *sequi viam Vulg* [szyk zmienny] (5): *KromRozm I* D2v; Stoikow drogi náfládowaľ/ ktorzy pokładáli fwiát nigdy nie być fťworzon/ iedno od wieká wiekw być *BielKron* 156; *RejPos* 277v; Bom ia ząwźdy fwiętych iego dróg naśladowaľ/ A nigdy od Bogá fwęgo nie odľtěpowáľ. *KochPs* 24; *WujNT 2.Petr* 2/15.

Przeni: *Ulegać pokusom, dawać się zwieść* [*w tym: kogo, czego* (20)] (21) : *OpecŻyw* 130v; *WróbŻoľt* K7v; Nienáfláduy w mocy twey żądze ľercá twego [*Ne sequaris in fortitudine tua concupiscentiam cordis tui*] *Leop Eccli* 5/2; thedy kaźdy narod náfládowaľ poźádlivości fwoiey/ á dopuľzczáli fie dźiwnych rzeczy przed tobą *BibRadz 4.Esdr* 3/8; *GórńDworz* L13; A ták iáko nas piľmo vpomina/ ábychmy tákich myľli krewkiego ľercá náľzego nie náfládowaľi. *RejPos* 312; *SkarŻyw* 268; *NiemObr* 7; *GrabowSet* N2; Cieleľnych żądzy nie mamy náfládować. *WujNT Yyyyyy*, 460, *2.Petr* 2/2.

W przeciwstawieniach: »odstąpić, opuścić ... naśladować« (2): odfępuiefz go y fwiętey woley iego/ á nálláduiefz fwiátá tego/ nie niedbáiąc o fwięte miłofierdzie iego *RejPos* 30v, 173v.

W charakterystycznych połączeniach: *naśladować ludzkich dum, myśli krewkich, skażonej natury, pożądliwości, zmysłów (a. smyslności) (2), żądze (2).*

Zwroty: »ciała swego (a. naszego) naśladować« (2): Im więcéy lám łobie tu przepuścźáls/ á fwego ciała nálláduiefz/ tym ciężéy poty^m będziefz cirpiál *OpecŻyw* 191v; *SeklKat* S2v.

»świata naśladować« [*szyk zmienny*] (6): *RejAp* 78v; A nie dáy fie wwodzić dyabłu kfiążęciu fwiáthá tego/ ktory cie będziefz ząwždy przywodził/ ábys zapomniawfzy powinności fwey/ nálládowná fwiátá tego. *RejPos* 24, 30v, 336; Doftániefc wam do nowégo/ W dómkách wfyfłtkiego dobrégo: Iedno fie wy Bogá bóyćie/ A swiátá nie názláduyćie. *KochMRot* A4v, B.

4. Wzorować się na kimś, brać przykład z czyjegos postępowania, starać się być taki jak ktoś, dorównywać komuś; *imitari Vulg, PolAnt, Mącz, Modrz, Calep, Cn; aemulari Mącz, PolAnt, Cn; sequi Mącz, Modrz, Cn; exemplo alicuius facere, vestigiis alterius instare, subsequi Mącz, Cn; consuescere, insequi JanStat* [dopełnienie wyrażone rzeczownikiem oznaczającym cechę lub stan występuje zwykle w połączeniu z przydawką przynależnościową] (438) : *Subsequi aliquem et imitari, Naśladować álbo tráfiác w czyie obyczáye Mącz* 386b; *SkarŻyw* 136, 227; *Imitor – Nasliaduę. Calep* [507]a, [507]a; *Widzielifmy nawyżlżego kápłana do nas przychodzącego [...] á on zá nas krew fwoię ofiáruie. Naśláduymy iáko możem kápłani/ ofiáruymy zá lud ofiárę SkarKaz* 158b; *SkarKazSej* 668b.

naśladować kogo, czego [w tym: w czym (15)] (181): Rozzálu y tey panny dóftoyné/ a iey vboftwa nálláduy *OpecŻyw* 13, 14, 26v, 27, 54; *OpecŻywPrzedm* c4; *PatKaz III* 132v, 152, 153, 154v; *GlabGad* A2; *KlerWes* A2; H8v; *RejPs* 66, 175; *KromRozm II kv; KromRozm II C6v; GliczKsiąz* L7; *LubPs* aa5v; kiedyby Papież pokory Apóftólfkiej nálládowná/ tedyby tego Tytułu álbo przezwiáfká Panu Kryfthułowi nie wydzierał *KrowObr* 13v; *Leop Deut* 18/9, 4.*Esdr* 15/47, *Sap* 4/2; *BibRadz* *3, *Lev* 18/30, *Deut* 18/9, 4.*Esdr* 3/26, *Sap* 4/2; *BielKron* 82, 83; *KwiatKsiąz* O2; *Quorum aemulari exoptat negligentiam, potius quam istorum obscuram diligentiam, Których ón dáleko woli niedbáłości nálládownác niżli tych skritych á nieznákomych pilności. Mącz* 316a, 51d; ktokolwiek iákiefy iego cnoty/ choć z dáleká nálládownác mogł/ ten káždy/ ábo wielkim człowiekiem vrofl/ ábo w dziwnej miłości ludzkiej vmárl *GórnDworz* B7v, E7; *RejPos* 314v; *BialKat* 148v, 151; *WujJud* 135; zgołá nálláduymy flug tych/ ktorym gdy Pan wodę przynieść rofkazał/ wnet go wflucháli *RejPosWstaw* 44v; *BudBibKaw* A2v; *WierKróc* Av; *CzechRozm* 12βv, 201v [3 r.]; Bo/ á což inżzego iefł mściefc fię krzywdy/ iedno nálládowná [imitari] złości tego ktory pirwey obráził? *ModrzBaz* 68, [41]v, 42, 61v; *KochPs* 73; Tá młodziuchno owdowiawfzy/ wieczną czyfłtość P. Bogu/ nálláduiác mátki fwey/ obiecála. *SkarŻyw* 195, 62, 185, 202, 263, 456 (10); *CzechEp* 62, 140; *NiemObr* 82, 97; Ia wolę prawdę głupią niż wáfzych chytróści Názládowná *ZawJeft* 36; A mnie k temu wfytkiému godzi fie gotowác/ Iżbych mógl oycowfkiego męftwá názládowná. *GórnTroas* 21; Láćinłki tłumác z nálládowná podobno lepfzego y prawdziwfzego Graeckiego exemplarzá. *WujNT przedm* 11; Haeretycy dzišiefyfzy nálláduiá niezbożności Zydowfkiej y Pogánłkiej *WujNT* 60, *przedm* 9, 15, 16 [2 r.], s. 243, 288 (12); *SiebRozmyśl* Mv; *SarnStat* 1264; *SkarKazSej* 661b; Wfzák mędrzec káże nálládowná mrowki/ Idźze też y ty przyrodzonym fladem/ Zá chytrym gádem. *KlonFlis* E3. Cf Zwroty,

naśladować kogo, co [w tym: w czym (3)] (11): GliczKsiąż O; Czáfu krolá Sálomoná krolował Smerdes/ [...] ktory Rzeczpołpolitą y práwá Egipcżánom vftawił/ ták iż y Solon Grek y Włóify wiele iego praw náfládowali. BielKron 8v; WierKróc A3; CzechRozm 51; y powiedział iey áby Iezábelę w wydzieraniu tey winnice nienáfládowála SkarŻyw 88; ták wielki gniew ná ciáło ktorego [!] do grzechu wiodło/ chwálić y náfládowác bárzo fię godzi. SkarŻyw 321; ActReg 114; Calep [507]a; WujNT 509, 777. Cf »[czyj] żywot naśladować«.

*naśladować kogo (G a. A) [w tym: w czym (79)] (187): Oracz niegdy w mieście chodząc A na ftany ludzkie pátrząc: Náczał łam z łobą rozmawiác/ Ktorychby miał náfládowác BierEz Pv; OpecŻyw 77, 130v, 135; OpecŻywPrzedm C3v; TarDuch B7v; Tego chwał á nafladuy ktoryby chciał vmrzeć mogąc być żyw. BielŻyw 145, nlb 15 [2 r.]; RejPs 34v; KromRozm I F2; MurzNT 28v; KromRozm II f2, t4v; KromRozm III B5v, H8; GliczKsiąż C8, E2v, E6v, F4v, F8, I4v, Kv; LubPs Y3v, bb6; KrowObr 6, 72 [2 r.], 79v, 190; Náfláduyże iedno tych ktorzy w łwey zacności/ Wiedli zówždy łwe ftany w zacney poczćiwóści. RejWiz 3v, 111v; BibRadz *4v, *5v, I 121, 4.Esdr 15/46; ty zyemie Pan Bog Pogánłkie dla złości ich á bálwochwálftwá im wzył á wam dał/ tákież y wam może vdzyálác/ iefli ich náfládowác będyecie. BielKron 45; á vczynił to Cefarz Máximilian nie nowym przykłádem/ ále przodów łwoich náfládował BielKron 231, 79v, 86, 219v; KwiatKsiąż F3, P; Graecos imitari, Náfláduyę Greków álbo łie vczę po grecku. Mącz 148a, 20c, 110c, 166a, 393c [2 r.], 418d; OrzQuin C3v; GórnDworz H2v, L4v, Gg4v; HistRzym 84; RejPos 70v, 177v, 281v, 337, 339v; BiałKat 35v, 148v, 331; KuczKat 100, 435; RejZwierc 271; WujJud 58, 83, 89, 189, 209v, 242, 247v; RejPosRozpr c3v; RejPosWstaw [110²]; HistHel D2v; CzechRozm 54, 68v, 83v, 225, 233; Boć to podał Páweł S: ktorego ia náśláduię [quem ego authorem vehementer sequor]/ gdy ták piłze: Vczynku łwego niech doświadczy káždy ModrzBaz 58v, 5v, 11v, 29v, 54, 79; SkarJedn 54, 126, 140, 306, 352 (8); Apołtoł ták łwych wzywa: Náśláduyćie mnie iáko y ia Chryłtuła náśláduię. SkarŻyw A5v, 28 [2 r.], 29, 32, 35, 185 (19); StryjKron 1, 385; CzechEp 14, 47, 49, 51 [2 r.], 52 (17); NiemObr 20, 72, 96, 99, 139 (10); KochMarsz 155; WerGość 265; PaprUp D2v, H2v, I; Phil B, P, R3; GórnTroas 50; KochFrag 25; LatHar +10, 196, 323, 351; Nie żeby nam to wolno nie było: ále żebyłmy wam łámi łiebie ná wzor dáli/ ábyłćie nas náśládowáli. WujNT 2.Thess 3/9, przedm 16, s. 8, 56, 193, 252, 259 (20); SarnStat 59, 1306; O mytnicy/ poborcy/ lichwiárze/ łákomcy/ náśláduyćie tego Zácheułzá. SkarKaz 457b, 85b, 349b; Náśláduyćie one⁸⁰ Chrzełćijánłskiego krolá/ ktory z wołłkiem wyciágnáwłzy/ ná chorągwi łwoiey námáłowác kazał ptaká SkarKazSej 670a, 661a, 690b. Cf *naśladować kogo około czego, kogo czym*.*

naśladować kogo około czego (1): Przetho by około nákládow lepiej náfládowác vczonych w Práwie GroicPorz dd3.

naśladować kogo czym (1): obatzmy iefli tho tznycićie/ co Kryłtus Syn Boży rofkazał/ iefli pokorą Páná Kryłtuła náfláduiećie KrowObr 6.

naśladować kogo, czego po przeczeniu [w tym: w czym] (47): KromRozm I E; Nye będyełz náfládował zgráye/ iżebył źle vczynił KromRozm II q2v, dv; KromRozm III M6v; LubPs Kv; KrowObr 240; BibRadz Prov 3 arg, Os 4 arg; BielKron 173v, 194v, 419v; GórnDworz E6v; WujJud 104; ModrzBaz 14, 88, 103; SkarJedn A4v, 165, 234, 330, 353, 401; Ludzkich wywrotów nie náśláduię/

To wfty mówię/ co w ferce czuję *KochPs* 21; Nienáfláduy Pháraonowey zátwárdziałości/ ábyś znim ná dno piekielne pogrążony niezginął. *SkarŻyw* 168, 47; Zowąc fię Piotrowym namiástkiem onego nie náśláduie. *CzechEp* 107 *marg*; Dla tegoć ono y Piotr s. w tym fię oświadcza/ jż nie náfláduwali baiek fubtylnie zmyslonych/ opowiedáąc moc Pána Iezulá Chriftułá *CzechEp* 208, 38; *NiemObr* 8, 142; *GórnRozm* G4; Czemu nie názláduwác mężnéy Amázony/ Co biłá Greki/ brón iéy/ nie miáła obrony *GórnTroas* 47; *KochPij* C3 [2 r.]; *WujNT Matth* 23 *arg*, s. 99, 232. *Cf* »[czyich] postępkow náśladowác«, »przykładu [czyjego] náśladowác«, »spraw [czyich] náśladowác«.

naśladowác w czym (110): Serce téż moje pyflné/ racz zmienitz ku fwiété pokorze/ ijjbych cie w niéy przez wlfytek czas żywota mégo náfladowál *OpecŻyw* 135, 130v; *OpecŻywPrzedm* C3v; *PatKaz III* 132v, 152, 154v; *KlerWes* A3; *KromRozm I* D4v, F2; *KromRozm II* dv, f2; ten koścyoł zowemy koścyołem [...] krzełciyáńkim/ náfláduyąc w tym páná Kryftulá/ ktory łam ij koścyołem łwym v Máthullá S. názwał. *KromRozm III* B5v; Niechby wtem náfláduwali oraczow/ ktorzy náfiawłfy zboża/ nye zaráz gdy wznidzye onego żná álbo fieką/ ále gdi fie yuż będzie godziło. *GliczKsiąż* 14v, C8, E6v, F4v, F8; *LubPs* Kv, Y3v, bb6; *KrowObr* 6, 79v; *RejWiz* 111v; *BibRadz* *4v; *BielKron* 219v; Exemplo alicuius facere, Náśladowác kogo w czym/ Ták czynić yáko kto. *Mącz* 110c; Degenero, Odradzam fie od łwego rodzáyu/ to yeft/ nie náfláduyę w záchowaniu y w cnocie, *Mącz* 143d, 393c, 418d; *GórnDworz* E6v, H2v, L4v, Gg4v; *RejPos* 70v; *KuczKat* 100, 435; Co téż wálzy bacząc/ przed tym fie máła trzodá rádži zwáli/ náśláduiąc w tym Ewángeliey *WujJud* 135, "83, 104; *RejPosRozpr* c3v; lecz y ten/ oycá náfláduwał. W tey łprośności pogáńfkiey/ iż bálwány chwalił/ A fwą mył y téż ferce/ od Bogá oddalił. *HistHel* D2v; *WierKróc* Av, A3; ále fie téż y náfláduwác/ w tym co łam ná przykład wftyłtkim vcźniom łwym [...] iáko Pan/ po łobie zoftáwił/ kazał *CzechRozm* 225, 54, 83v, 233; *ModrzBaz* 103; Y pułtorá tyśiácá lat Zydom nie pomaga/ iż łwych przodkow w niedowiárfctwie náfláduiá. *SkarJedn* 354, 243, 330, 378, [d10]; *SkarŻyw* 88, 185, 459, 593; TALes zász Milefius/ [...] wftyłtki rzeczy z wody być łtworzone wywodzil/ náfláduiąc w tym podobno Homerulá wftyłtkieyy dawnieyłzey Philofophiey Autora *StryjKron* 1; *CzechEp* 49, 51, 65, 316 [2 r.], 336 (9); *NiemObr* 8, 99; bym go rad/ iáko y w rymie názláduwał. *KochMarsz* 155; *WerGość* 265; Dżiwna to rzecz ieft/ ze wy Polacy cudzoziemcow w rzeczách dobrych náśladowác niechcećie. *GórnRozm* G4; *Paprup* D2v, H2v; *Phil* B, P, R3; *GórnTroas* 50; *KochPij* C3; Tegom téż pewná/ że mię nie miłue: Niémam mu zász złé/ mnie w tym názláduie. *KochFrag* 25; *LatHar* +10, 351; *WujNT przedm* 16, s. 252, 509, 660, 799, 869; Byście [...] w czyłtości/ y w cnotách łwiętych fię kochály/ A téy to łwiętyé pánny/ w tym názláduwały. *SiebRozmyśl* Mv. *Cf* »naśladowác w pisaniu«, »w postękach [kogo] náśladowác«, »w sprawach [kogo] náśladowác«, »we wszem náśladowác«, »w żywocie [kogo] náśladowác«.

Ze zdaniem dopelnieniowym [w tym z zapowiednikami: tego (6), w tym (4); zaimek względný (7), aby (2), iż] (10): *OpecŻyw* 51; Bo což inłfego yeft dzyecyę zgorłfyc/ yedno mu s fiebye zły przykład [...] dać/ áby téż tego náfláduwáło/ coby v nas álbo wflyłáło/ álbo vyrzáło. *GliczKsiąż* D7v; [*Luter pisał listy do papieża*] áby go téż w tym nikt nienáfláduwał iż popędliwie ná Stolec Papiełki piłá *BielKron* 194v; *OrzQuin* C3v; *BielSpr* 35v; *WujJud* 245, 247v; *SkarŻyw* 194, 321; co dobrego w tych ziemiách ieft/ náśladowác tego niechcećie. *GórnRozm* D3.

W połączeniu szeregowym (1): Moim ty ży przykładem, moich obyczajów Stároświefkich náfláduy y mocno fię trzymay: A to coć przykázuię, pomni záuźwe pełnić. *CiekPotr* 20.

W przeciwstawieniach: »opuścić, strzec się, wzgardzić ... naśladować« (3): *OpecŻyw* 14; *BielKron* 401; Bo to wżytko ná cnotę należy/ rzeczy złych fię łtrzec/ á zacnych łpraw náśládowác [*vitiosa fugere, praeclara autem aliorum facta imitando consecrari*]. *ModrzBaz* 61v.

Zwroty: »naśladować drogi [czyjej]« = *insistere vestigiis JanPrzyw* (2): Ten [Józafat] fię záchowawał w boiáźni Bożey/ náfláduiac drogi prádzýadá łwego/ bowiem wżytki błędy zniewieściále z zyemie Iudá wykorzenił *BielKron* 84; *SarnStat* 943.

»[czyich] obyczajów, zwyczajów naśladować« = *ritum profiteri Miech; persequi mores Mącz; mores imitari Modrz* [szyk zmienny] (20:6): *BielŻyw* 88; *MiechGlab* 27; *DiarDop* 103; *GliczKsiąż* G4v; [Nero] Godował záuźwdy od południá áż do połnocy. A kto náfládował iego obyczajów/ ná tego był łáfkaw/ y vbogácił go vrzędý. *BielKron* 115, 145, 180, 253v, 341v, 343 (8); I tego też czo ięłt w mieścięch gdziefiy fię rodziły zwyczajú nawięcey náfláduiemy *KwiatKsiąż* Fv, B4v Gv; *Mącz* 386a [2 r.], 410b; *RejAp* E3, 152; *RejPos* 205v; *RejPosWstaw* [143⁴]v; Aż ich wiele zchłopiáło/ w tych łtaniech Rycerłkich/ Náfláduiac zwytzáiów włzelákich omierzłých. Skázonych chłopłkich. *WierKróc* B; *ModrzBaz* 14; *StryjKron* 462; *CiekPotr* 20.

»opak naśladować« (2): Ewángelikowie Páwłá S. opak náfláduią. *WujNT* 654 marg, Yyyyy3.

»pilnie naszladować« = *insequi et amplecti satagintes JanStat* (2): Náđ iey grobem niech wzdycha/ kto cnotę miłúie/ A iey świętych połtępków pilnie náfláduie. *PudłFr* 65; *SarnStat* 899.

»naśladować w pisaniu« = *authorem sequi, imitari Mącz* [kogo] (4): Authorem aliquem sequi. Náśládowác w pińaniu/ álbo/ w mowie którego skłádáczá. *Mącz* 20c, 51d, 166a; *NiemObr* 142.

»[czyich] postępów, uczynków naśladować; w postępach (a. postąpieniu), w uczynkach [kogo] naśladować« = *imitari vestigia JanStat* [w tym: po przeczeniu (2)] [szyk zmienny] (6:1;3:2): Nafládowálás (wiedz wiedzác) nienawyłznego Bábilonu we włfech vczynkách iego [*Odibilem imitata es in omnibus operibus eius*] *Leop* 4.*Esdr* 15/48; *BielKron* 419v; *KwiatKsiąż* C3v; Iż pilni záuźwdy onego Báránká niewinnego/ [...] á náfláduią go w kázdym połtąpieniu iego. *RejPos* 339v, 337; *CzechEp* 22; *PudłFr* 65; *OrzJan* 49; Siedzácých ná łtolicy Moyzełzowey rofkázania łłuchác każe/ ále vczynkow ich nie náśládowác. *WujNT* 94; *SkarKaz* 85b; *SarnStat* 369, 382.

»[jakiego a. czyjego] przykłádu naśladować« = *imitari exemplum Modrz, Cn; moneri exemplo Calag; insistere exemplis JanPrzyw* [w tym: po przeczeniu (4)] [szyk zmienny] (31): *MurzHist* M3; *KromRozm II* k; *DiarDop* 114; *LubPs* L4v, O6; *GroicPorz* gg2v; *BibRadz* *2v; A do łwych łtárołł pińał w ty łłowá/ áby náfládowáli przykłádu dobrych páłterzów/ ktorzy tylko łtrzygá owce ná pożytek/ á nie gołá ich áni łupiá s łkory. *BielKron* 140; *RejPos* 313v; *RejPosWiecz*² 90v; *RejPosWstaw* [41²]v; Przykłády przodkow náłzých ácz łá wáźne/ włzákże nie wżytkich náfládowác mamy. *CzechRozm* **4, 239, 244v; Czemuźbyłfiy też y my niemieli náśládowác Rzeczypołpolitych dobrze połtánowionych przykłádu? *ModrzBaz* 91, 13v, 14, 14v, 15; *Calag* 183b; *SkarŻyw* 71, 269, 309, 358, 497; *Phil I*; *LatHar* 468; *WujNT* 292; *SarnStat* 943; *SkarKaz* 637a; Niepomniá ná Záphireł/ ná Ananiálzá: Náśláduią przykłádu chytrego Iudálzá. *KlonWor* 50.

»[czyich] spraw naśladować; w sprawach [kogo] naśladować« = *similare operibus Vulg; facta imitando consecrari Modrz [w tym: po przeczeniu (4)] [szyk zmienny] (22;2): RejPs 58, 201v; Tobieć Pietrze nie krziwi nicz Darmo bys fię fniemi chczał bycz Iż twych fpraw nienaladuya RejKup y4v, r5v, z8v; fą niekthorzy co náfláduią fpraw y złości oney krolowey Iezabel. RejAp BB8, 155; RejPos 71, 106v, 15βv, 164v, 209v, 281v; Ci ktorzy w fztátanie miefzkáią/ fztátánfkich fpraw zówzdy náfláduią. RejPosWiecz² 93v marg; BudBib 4. Esdr 16/52; CzechRozm 242v; ModrzBaz 61v; KochPs 162; SkarŻyw 103, 271, 472, 497; A my nie nie bacząc tego/ dobrodzieyftwá Páná fwego/ wolemy świátu folgować/ iego złych fpraw naśladować. ArtKanc D8v; KołakCath A4.*

»naśladować stop, śladów, tropów [czyich; zawsze Chrystusa]« (2:1:1): WujJud 93; CzechRozm 233; Boć y Chriftnus wćierpiał zá nas zoftáwuiąc wam przykład ábyście naśladowáli ftop ie⁸⁰ [vobis relinquit exemplum, ut sequamini vestigia eius]. WujNT 1.Petr 2/21; WysKaz 26.

»jako jednym śladem naśladować« (1): Bo yáko on czynił/ thák go też oni yáko iednym fládem náfládownáli GliczKsiąż E2v.

»we wszem (a. wszystkim) naśladować« (8): OpecŻyw [27]; BielŻyw nlb 15; RejPs 34v; Tákżec y Apoftołowye nápełnyeni duchem śwýętym/ mi ftrzá fwego w tym (yáko we wflýftkim) náfláduyąc/ nye wflýftkyego rázem vczyli KromRozm II t4v; KwiatKsiąż F3; ludzie młodego wieku máią to łobie zá rzecz piékną y ofobną/ rodzicow fwych we wżem naśladować [vestigia parentum sequi], ModrzBaz 11v, [41]v; SkarŻyw 452.

»na złe naśladować« (1): ábyfmy tłumy ludzi ná złe nie náfládownáli SkarJedn 165.

»żywota (a. życia) [czyjego], [czyj] żywot, w żywocie [kogo] naśladować« = *comitari vitae, vitam exprimere Mącz [szyk zmienny] (14:1:2): PatKaz III 154; TarDuch B7v; A ták márníe zginie on nędzny człowyczek/ [...] á náfláduiąc żywotá zwierzęcego też prawie iáko wzwierzę fie obroći. RejPs 73v; GliczKsiąż H2; KwiatKsiąż B4v; Mącz 61a, 321a; RejPos 209v; GrzegŚm 41; Lecż dla tego pámiátki y málowánia Świętych mamy/ ábychmy cnot y żywotá ich náfláduiąc/ w nich Páná Bogá chwalili WujJud 50; SkarŻyw 178, 245, 471; ArtKanc O14v; Chrześcijáníe dziatkom fwoim máią dáwác imioná nie pogánfkíe/ ále świętych ludzi: áby żywotá y cnot ich náfládownáli. WujNT 196, przedm 15, s. 232.*

Szeregi: »naśladować i chcieć dostępić« (1): Przez rozmyflaníe tedy częfté żywota Iezufowégo/ ferce [...] żadá nafladowatz ij chce doftępitz iego wielkie tznolliwoći OpecŻywPrzedm C4.

»nie chodzić drogami [czyimi], ale naśladować [kogo]« (1): żeś nie chodził drogámi oycá twoiego/ áleś náfládownał Achábá/ nád to pobieś brácią lepże nád fię/ przepuści Pan Bog ná cię plagę wielką BielKron 86.

»[przy kim] trwać i naśladować« (1): Abo co wżdy nam tákíe⁸⁰ pokaże prawdziwie y fkućeczníe w czym by przy Apoftołách trwáli/ y w czym ich náfládownáli? CzechEp 363.

»wyknać i naśladować« (1): iużbyście pánowie Polacy chćieli obyczáiow Węgierfkich wyknać y naśladować BielKron 401.

5. Postępować w określony sposób, przestrzegać czego; starać się być jakim; imitari HistAl, Modrz, Vulg, Jan Stat; sequi HistAl, Vulg; sectari Vulg; aemulari PolAnt [kogo, czego] (126) : Rzeczí fprawiedliwey nafladuj, nie leda ocz fie prawuy. BielŻyw 19, 126; RejPs 72v; KromRozm I D2v, D4, M3v; potem powiedziál/ iako się naofstatek ftyi fwyi niecnoty vpamiętał ktoréi przes wiele lát

naśladował *MurzHist* L4v; *KromRozm II* m3; *Diar* 48; Lecz ty moy miły bracie s krześciáńfkiey cnoty/ Náfláduy kędy możelz cnotliwey prostoty. *LubPs* gg2; *BielKron* 81; *KwiatKsiąż* L, M3v, P; *BiałKat* 136; *WujJud* 20, 38; *ModrzBaz* 68; zbytków fwyh przeftać nie mogą: áni mierności żadnym obyczáiem názládowác chcą/ przez któraby y rozum/ y zdrowié fpełná záchowác mogli. *KochPij* C2; náturá ludzka lácno vpáda we złości/ ták iże y rádži názláduiemy wyftępków. *SarnStat* 240; *PowodPr* 78; O nieofzácowána dobroci y ku Rzeczypołpo: miłości/ kto cię dziś násláduie? *SkarKazSej* 669a.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikami: tego (3), to; zaimek względny (7), aby] (8): káždy człek [...] ma tego náfládowác áby był rofproffczon ku wefciu do ftráconey oyczyny twoiey. *RejPs* 181, 55v, 87v, 180; *KromRozm I* C; co ieft vcćiwego náfláduycie *KrowObr* 225v; *BibRadz Eccli* 51/23; Abowiem czemu fie będąc młodymi zwyczáiemy/ tegołmy będąc ftárfzymi zwykli náfladowác *KwiatKsiąż* Fv.

W przeciwstawieniach: »strzec się (3), chronić się (2), opuścić (2), wiarowác się (2), gardzić, odrzucać, odstawać, poniechać, wystrzegać się ... naśladować« (14): Trzecié rozmyflanié żywota Iezufa miłégo/ nauczá nás czego fie mamy wiarowatz/ a czego nafladowatz *OpecŻywPrzedm* C3v; *RejPs* 55v; *HistAl* K4v; *KromRozm I* H2, L2v; *KrowObr* 187; *KwiatKsiąż* H3v; *BiałKat* 136; *ModrzBaz* 136v; *NiemObr* 156; Chronże fie chćiwosci młodzińfkich: á náfláduy fprawiedliwości *WujNT* 2. *Tim* 2/22, s. 518, 595, 1. *Tim* 6/11.

W charakterystycznych połączeniach: naśladować cichości, lubości (2), miłości (4), niecnoty, niezbożności, nikczemności, pobożności (2), prawdy, prostoty, pychy, szczerości, występku; naśladować chwalebnie, prawdziwie, sprawnie, wybornie; naśladować sercem, usiłowaním.

Zwroty: »cnoty naśladować« [szyk zmienny] (8): Puftelnik fie z drabem potkał/ A lálkáwie go námawiał: Iuż przeftań fynu zołdowác/ Bo małz čás cnot náfládowác. *BierEz* P; *KochSat* B4; *RejZwierc* 140v, 142; Dionizius będąc w Papiefskim vrzędzye/ Wfzelkich cnot náfládował nie kochał fie w błędzye *PaprPan* R4; *KochPs* 160; *KochFrag* 51 [2 r.].

»(co jest, czego) dobrego naśladować« = *aemulari bonum PolAnt*; *rectam sequi sententiam Modrz*; *imitari a. sectari bonum Vulg* [szyk zmienny] (9): człek [...] fpowinności miłóci páńfkiey/ á wziętego dobrodziefwá ma co ieft dobrego fprawnie náfládowác. *RejPs* 180, 55v; *KromRozm I* H2, L2v; *BibRadz Eccli* 51/23; *ModrzBaz* 1; *WujNT* 595, 1. *Thess* 5/15, 3. *Ioann* 11.

»naśladować dobroci« (6): *WróbŻółt* 37/21; *HistAl* 18; *LubPs* bb2; Ktorzy oddáią złe zá dobre/ vwłaczáli mi/ żem náfládował dobroci [*quoniam sequebar bonitatem*], *Leop Ps* 37/21; *SkarŻyw* 114; *CzechEp* 405.

»z wielką pilnością naśladować« (2): *KwiatKsiąż* M; z wielką pilnością náfládowácbyłmy mieli fpraw á vczynkow dobrych/ ftharáiąc fie/ zá pomocą Duchá Páńfkiego/ iákobyłmy ie wykonać mogli *RejPosWstaw* 22.

»[jakię] sposobu [w czym] naśladować« (2): *Methodicus*, Który krótkiego á yálnego fpofohu w vczeniu náfláduye. *Mącz* 219c; *GórnTroas* 5.

»naśladować sprawiedliwości« = *sectari a. sequi iustitiam Vulg, PolAnt*; *iustitiam colere JanStat* [szyk zmienny] (14): Tego łobie za króla wybierzcie [...] ktory lży nie miłue á fprawiedliwości nafladuie *BielŻyw* 148; *RejPs* 16v; Ieśli będzieł náfládował fprawiedliwości/ doftániefz iey *Leop*

Eccli 27/9, Rom 9/30; BibRadz Prov 21/21, Eccli 27/8, 2.Tim 2/22; Sprawiedliwości śprawiedliwości naślady/ abyś żył y (abyś) poiałdł ziemię/ którą Iehowa Bog twoy daie tobie. BudBib Deut 16/20; CzechRozm 196, 197v; WujNT 1.Tim 6/11, 2.Tim 2/22; Nawyszé tedy dobro ieft w tym żywoicie/ śprawiedliwości naśladować/ y iednému káždemu co iego ieft przywłaćzác. SarnStat 138, 240.

»naśladować dobrych (a. świątych, a. uczciwych itp.) uczynkow, spraw, postępkow« [w tym: *spraw a uczynkow (1)*] [szyk zmienny] (7:2:1): *WróbŻółt B6; BielKron 88; maż naukę Páńfką/ Iáko maż powinność fwą chować Krześciójáńfką. [...] Náfladuiąc dobrych śpraw śercem śwym prawdziwie. RejPos 156v, 189v; [Chrystus] dał siebie lámego zá nas/ áby nas odkupił od wśelkiej niepráwości/ y oczyścił łobie ofobliwy lud/ kthoryby dobrych vczyнков náfladował. RejPosWiecz³ 98v; RejPosWstaw 22; NiemObr 116; WujNT 518; Y poftempkow vcźciwych záwżem náfladował. CzahTr K2.*

»naśladować złości, złego« = *imitari vitia JanStat [szyk zmienny] (3:2); KromRozm I H2; BibRadz Ps 119/150; RejAp 30v; Namilfzy/ nie naślady złego/ ále co ieft dobrego [noli imitari malum, sed quod bonum est]. WujNT 3.Ioann 11; przyrodzenie człowiecze łácniey vpada ku złému/ ták/ iże złości ráczey náfladuiemy. SarnStat 138.*

Szeregi: »naśladować a być pilnym« (1): *vpominájąc ie/ áby náfladowáli cnotliwey powinności fwoiey/ á byli pilni dobrego ćwieżenia. RejWiz 1.*

»naśladować i przestrzegać« (1): *wiele rzeczy ludzie pobożni/ z náuki Apoštołfkiey zwykli pokázowác: ktorych ci náfladowác y przełtrzegác miáią/ ktorzy chcą zá Chriřtuřem chodźić CzechRozm 225v.*

»nie naśladować ani sprawowác« (1): *o dobroci powiádałz á namniej iey nie náfladuielz áni śprawuielz [ipsa nullatenus imitatis nec operaris] HistAl I8.*

»albo naśladować albo szukać« (1): *A choćiażbym też nic nowego tu nieprzyniořł/ przedfię/ gdy kto częgo dobrego áłbo nářladiue/ áłbo řzuka [tamen rectam vel sequi vel inquirere sententiam]/ tedy to poćieřzna onemu człowiekowi być ma/ ktery Rzeczyřpolitey wřzego dobrego zyczy [!]. ModrzBaz 1.*

»używać a naśladować« (1): *tey dáremney řzárey pychy tylko pogáni á ludzie niewierni choćiay y Krześciáńscy vżywáią á náfladuią. RejZwierc 139.*

W przen (3) :

Zwrot: »naśladować drogi [jakiej]« (3): *RejPs 33v, 166v; A dla thego człowiek ma náfladowác drogi przez ktorą by moğł zbáwienie odzierzeć/ to ieft ma przykazanie Boże chować HistRzym 122.*

a. *Poszukiwác, starać się o co, dbać o co; sequi Mącz, Vulg, JanStat; sectari Vulg [w tym: kogo (1), częgo (24)] (25) : á takich przyiaciół nařlady ktorychby řie nieřromał ku potrzebie prořić. BielŻyw 15; [ich też niemało] ktorzy zbáwyenya duřnego nářladyąc/ gdy ná ty nowe káznodżyeye [...] nápadną/ przygadza řye im to co głódnym/ iź co řye im nágodźi/ to chćiwye á łákomo yedzą KromRozm II a3v; nic zacnego zá řwego żywota nie vczyinił/ bo záwždy/ rořkořzy nářladował BielKron 342; Gratiam Caesaris sequi, Láski Cefárskiey nářladowác/ to yeřt. řtać o yęgo łáskę. Mącz 384c; StryjKron 747; SarnStat 467.*

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): ferce náłfe iest zniewolone wćięźkocłóciách grzechów náłfych ma fukác á náłładowác/ iáko by było przez łáfkę páńfką ná fwobodę á ná miłolierdzie wypuffczone. *RejPs* 182.

W charakterystycznych połączeniach: naśladować łaski, miłości, odpłaty, przyjaciół, szczęścia, zbawienia; naśladować barzo, mocno.

Zwroty: »pilnie naaladować« (1): Pokoyu pilnye náłładuy chcefzli pocźciwye żyć *LubPs* 12.

»pokoju, co się ku pokojowi ściąga naaladować« = *pacem sequi PolAnt, Vulg* [szyk zmienny] (10:1): *PatKaz III* 141, 143v; *RejPs* 50, 189v; Co fye ku pokoyowi fcyąga náłładuymy. *KromRozm I C, C; LubPs* 12 [2 r.]; *BudNT Hebr* 12/14; *KołakSzczęśl C*; Náłładuyćie pokoiu ze wżytкими/ y śwíątobliwości: bez ktorey żaden nie ogląda Bogá *WujNT Hebr* 12/14.

»na wszem naśladować« (2): y owłlfem iem to przykro bárzo odemnie gdy ie ftego vpomnam áby go [pokoju] náwłlfem náłładowáli. *RejPs* 189v, 147v.

»naśladować zbytku« [szyk zmienny] (2): táko fćárzy iáko y młodźi/ zbytkow náłładuie my/ á czuiąc y wiedząc łami w śmierć bieźymy. *SienLek* 14v; *Phil* R4.

Szeregi: »miłować a naśladować« (1): Włfyłtcy miłuią dáry/ á náłładuią odpłáty [*omnes diligunt munera, sequuntur retributiones*]. *Leop Is* 1/23.

»szukać, (a, i) naśladować« (5): Szukay pokoyu y barzo yego náłładuy *PatKaz III* 141, 143v; *RejPs* 182; A ták iákoż fie tu nie záplónąc gdy łobie kto wfpomionie/ iż biega imion infzych fzukáiąc/ infzych przezwłk náłładuiąc/ gdyż żadne ine imię nie może być názwano zbáwicielem *RejPos* 33v; *KołakSzczęśl C*.

»ścigać a naśladować« (1): Na koniec gdy ták náuk iákoby po włfyłtkim fwiećie wćiekáiących ścięgał á náłładował/ poiman był od zboiec morłkich *Leop* *B2.

»naśladować, żadać« (1): Náłładuyćie miłóści/ żadayćie dárow duchownych [*sectamini caritatem, aemulamini spiritualia*] *WujNT* 1.Cor 14/1.

b. Zajmować się czym, brać udział [czego] (10) : Rzemieřła naucź fie fłufźnego á iego náłładuy *BielŻyw* 52, 2; Ktory fprawuię [!] źiemie fwoię/ ná gie [lege: naje] fie chlebá/ ale który náłładuię proznowánia [*sectatur otium*]/ będzie pełen niedořátku. *Leop Prov* 28/19; lepiej iest [...] domořtwo fwoie/ żonę y dzyatki przez ten czás ořiroćíále/ lubym widzeniem dáley opátrzyć/ niźli walek tákich s fwoią fzkodą náłładowác. *BielKron* 58; Nektánábo [...] náłładował vczenia wielkiego/ zwłázcźá gwíazdárłkich náuk álbo czárnokłięťwá. *BielKron* 122; [*tedy księgi mają być przeglądane*] wyiáwłzybyřmy zgruntu fpánia náłładowác/ albo w gnuřnym proznowaniu gnić chćieli *KwiatKsiąź Gv, C3v, K2v*; [*dworzaniń ma umyřlić*] áby w lewo nie záchodźił/ á fprofney miłóści nie náłładował *GórńDworz Mmv*.

W przeciwstawieniu: »naśladować ... strzec« (1): Ktore [*Cesarstwo*] gdy pocźał fprawowác/ náuk náłładował/ walk á rořterkow ftrzegł *BielKron* 145v.

W charakterystycznych połączeniach: naśladować ćwiczenia, nauki, proznowania, rzemieřła, uczenia (2), walki.

6. Udawać co lub kogo, odtwarzać, starać się przypomić kogo lub co swoim wyglądem lub zachowaniem; czynić się podobnym do kogo, robić coś podobnie (21) :

naśladować kogo, czego (13): [drozd] na Wiofnę w śpiewaniu swoim dziwne tenori wypuścza tak iż też człowieczego śpiewania barzo naśladowie *FalZioł* IV 25c, V 54v; *GliczKsiąż* Q3; *BibRadz* I 7a marg; *KwiatKsiąż* B3v; Hyena genus animalis, Zwierzę Africkie które człowieczego głosu y wymowy naśladowye. *Mącz* 160a; *HistRzym* 116v; niektóre poltronne narody/ wyobrażenia nálních pieniędzy naśladowały [figuram nostrorum nummorum imitati sunt]/ á tym sposobem/ swoje do nas przynieśli *ModrzBaz* 34v; káždego z osobná káznodzieię/ głosu y sposobu naśladowiac/ przed mnymi go opisał *SkarŻyw* 308; Niechże tedy przeláná xięza Papiescy tymi przykłady mordow swych tyrańskich broníc/ gdyż im tak wiele służą iáko Koczokodanom sprawy ludzkie/ ktorych pod czas naśladowia. *CzechEp* 52; *KochDz* 106; A ma naśladować żołwia (iáko stárodawna przypowieść iest) który z twoiey szazuly nie wynidzie. *WerKaz* 290; *KlonFlis* E3.

naśladować co (2): imitatrix boni voluptas, Cnotę rokofz naśladowye. *Mącz* 166a, 276b.

naśladować kogo (G a. A) (5): Patrizo, Czinić yáko ociec naśladować oycá *Mącz* 283d; *Calep* 119b; *CzechRozm* 220 [2 r.]; *Calep* 762a.

naśladować w kim czym (2): Nye dobrze tedy czynią nyektorzy rodzicy/ ktorzy synowi swemu postánowyonemu pilności á prace swey nyehcá okázác. Snadz wtem naśladowyá ptástwá *GliczKsiąż* Q3; *CzechRozm* 220.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): igraiac nád morzem z dziećmi rowienniki swymi/ to co w kościele widziál/ obyczaiem dziecinnym naśladować chciał. *SkarŻyw* 388.

Zwrot: »jako koczokodan, jako małpa naśladować [kogo]« (1:1): *CzechRozm* 220; Sámá namędrza mistrzyni naturá/ Vczy rzemieślá dowcipnego gburá/ Iey naśladowie/ iáko więc z dáleká/ Máłpá człowieka *KlonFlis* E3.

Szeregi: »naśladować a przypodabiać się« (1): Z tey przyczyny bywaią ludzie leniwi/ Zley pamięcá [!]/ barzo śpiaczy, Bo naśladowia przyrodzenia zimy á wody/ á przypodobiaią sie wieku stáremu. *FalZioł* V 54v.

»naśladować i ukazać« (1): Pantominus, Błazen/ kuglarz który wżiśtkich obyczáye/ vmie naśladować y vkázác. *Mącz* 276b.

7. *Prześadować, nienawidzić; aemulari* *Mącz*, *Calep*, *Cn* (4) : Zelo et zelor, Emulor, Nawidzę/ z nawiści naśladowye. *Mącz* 512c, 4b; *Calep* 33b.

naśladować co (1): Tenże Páweł Tytowi rofkázuie/ áby on á nie Vrzád świecki/ áni lud pošpolity (ktorzy [!] [errata: ktory] vczyc/ á nie naśladować go potrzebá) postánowił w káždym mieście Káplany. *WujJud* 146v.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (2) : Consector, Vítawicznie czego naśladować. *Mącz* 385b.

Wyraz omawiany (1): Y w thym słowie naśladować możelz sie spráwić/ iż áni pożyczone áni nábyte nie mogą być ni od kogo/ tak iáko onym szalonym dzyewiczam było powiedziano *RejAp* 124v.

Synonimy: 1. towarzyszyć; 2. następować.

Formacje współrdzenne cf ŚLEDZIĆ.

Cf NAŚLADOWAN, NAŚLADOWANIE, NAŚLADUJĄCY